

Vloga in mesto delovnih skupin

Ustavne zahteve po neposrednem samoupravljanju lahko uresničujemo v raznih oblikah. Ena najbolj primernih so vsekakov delovne skupine. Take delovne skupine so se že močno uveljavile v mnogih, predvsem večjih delovnih kolektivih. Psihologi so že ugotovili, da delavec aktivno spremlja dogajanja ter nanje seveda tudi reagira v skupini, ki štejejo do največ petdeset ljudi. V večji se namreč prične izgubljeni občutek individualnosti in kreativnosti pri večini delavcev.

V predlogih statutov naših temeljnih organizacij predvidevamo oblikovanje naslednjih samoupravnih delovnih skupin:

- V TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica:
- pletilnica I. izmena,
 - pletilnica II. izmena,
 - pletilnica III. izmena,
 - previjalnica,
 - vzdrževalna služba in mehanična delavnica,
 - šivalnica dolgi trak I. izmena,
 - šivalnica dolgi trak II. izmena,
 - krojilnica I. izmena,
 - krojilnica II. izmena,
 - šivalnica kratki trak in shetland šivalnica I. izmena,
 - šivalnica kratki trak in shetland šivalnica II. izmena,
 - likalnica, končna kontrola, oddaja izdelkov in apretura I. izmena,
 - likalnica, končna kontrola, oddaja izdelkov II. izmena.

V TOZD Proizvodnja Nova Gorica:

- pletilnica I. izmena,
- šivalnica I. izmena,
- pletilnica II. izmena,
- šivalnica II. izmena.

Samoupravna delovna skupina v TOZD Industrijska prodajalna predstavlja zaradi svoje maloštevilnosti tudi vse organe.

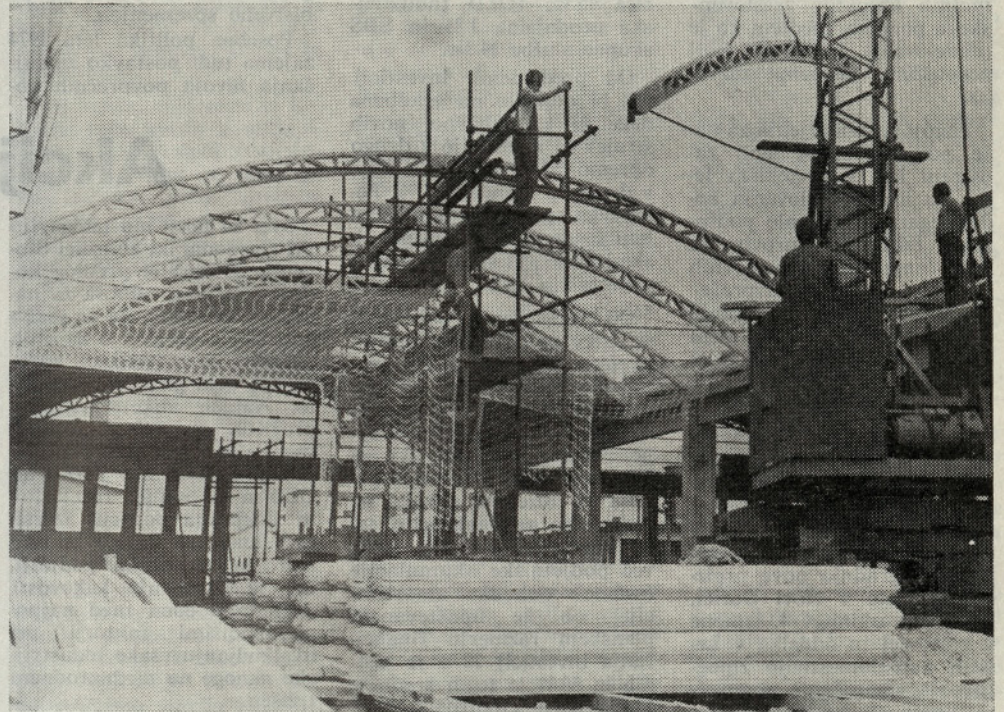
Te delovne skupine bodo morale kot oblika neposrednega upravljanja poleg drugih seveda — odigrati pomembno vlogo pri oblikovanju duha ustavnih sprememb v našem kolektivu. To konkretno pomeni, da se bodo morale organizirati, si določiti vodje skupine, način sklicevanja in vodenja sestankov, sprejemati informacije o gospodarski in samoupravni problematiki, organizaciji dela, medsebojnih razmerij v združenem delu, osebnih dohodkih in drugo. Prav tako je potrebno zagotoviti informiranost o delu organov upravljanja, katerim so poverjene posamezne naloge ter od njih zahtevati odgovore na posamezna vprašanja. Pomembno vlogo bodo morale delovne skupine posvetiti svojim medsebojnim odnosom, dviganju produktivnosti, zmanjšanju stroškov, socialnim vprašanjem, z eno besedo: vsej problematiki s katero se srečujejo člani kolektiva. Kako in na kakšen način bomo vse to uresničili? Najprej moramo opredeliti, kdo je primeren za vodjo skupine, v drugih organih upravljanja in pripraviti program dela teh skupin.

Alenka Bolè-Vrabec

*Ob 25. maju, Dnevu mladosti
in rojstnem dnevu maršala Tita*

čestita vsem mladim članom kolektiva
in vsem mladim občanom
ter jim želi še obilo poleta in uspehov
v osebnem življenju in graditvi
naše nove samoupravne družbe

Mladinski aktiv OZD »Almira«

Nova tovarna raste

V letu 1960 je bil ustanovljen v Novi Gorici obrat Almire. Takrat je bilo v njem zaposlenih 30 delavk. Delale so na starih strojih, v vlažnih kletnih prostorih. Ze leta 1961 se je obrat preselil v prostore bivše šole, ki so bili za proizvodnjo že primernejši, čeprav pogoji za delo še zdaleč niso bili primerni. Ves material je bilo in je še potrebno ročno prenašati po stopnicah. Prostore pozimi nezadostno ogrevajo peči na drva in premog, poleti pa je v obratu neznosna vročina. Zaradi slabe razporeditve prostorov je tudi težko dobro organizirati proizvodnjo.

In tako je v delavnicah obrata že dalj časa tlela želja po svojih in za tovrstno proizvodnjo primernejših prostorih. Vedno pa so bila problem sredstva. S pomočjo sklada skupnih rezerv Skupščine občine Nova Gorica in s pomočjo SGP Nova Gorica, ki jima gre hvala za uvidevnost in razumevanje ob uresničevanju naših načrtov, ter z lastnimi sredstvi, smo lani začeli gradnjo nove tovarne. Gradnja je v polnem teku in se odvíja po planu.

Proizvodnja v novih prostorih bo deloma stekla že v avgustu. V novi tovarni bodo pogoji dela neprimerno boljši, izboljšana tehnologija in konfekcijski trak pa nam bosta omogočila hitrejše obračanje proizvodnje. V novi tovarni bomo občutno povečali tudi število zaposlenih in pa obseg proizvodnje.

Semrov Ado

Delegatske občinske skupščine

V ponedeljek, 29. aprila je bila prva seja zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbeno političnega zbora, ki se je že oblikovala na novih, delegatskih osnovah. V delegacije za vse tri zборе občinske skupščine je bilo izvoljenih sedemsto enaintrideset delegatov. Seje posameznih zborov pa bo spremljalo šestinosemdeset delegatov. Delegati so na prvi seji izvolili predsednika občinske skupščine, ing. Leopolda Pernuša, za podpredsednika Ivana Cerkovnika, predsednika zbora združenega dela, Jožeta Kapusa, predsednika zbora krajevnih skupnosti, Franca Jereta in predsed-

nika družbeno političnega zbora, Ferda Bema. Izvolili so tudi izvršni svet, ki mu predseduje Franc Podjed, člani izvršnega sveta so še: Marko ing. Bezjak, ki je odgovoren za gospodarstvo, Mihael Kozinc, ki je odgovoren za notranje zadeve, Jože Rebec, ki je odgovoren za družbene službe, Janko Rozman, ki je odgovoren za ljudsko obrambo, Maksim Osvald, ki je odgovoren za davčno upravo in Zvone Savnik, sekretar izvršnega sveta.

Uvajanje delegacij v naš družbeno politični sistem, delegatski način oblikovanja skupščin družbeno političnih

skupnosti, delegatska razmerja in delegatski odnosi v procesu odločanja so značilnosti, ki jih lahko štejejo med najpomembnejše novosti, ki jih prinaša nova ustava. Te novosti bodo prav gotovo zelo globoko posege v družbeno politično dogajanje, vnesle bodo bistvene novosti v življenje, rast in razvoj družbe in tudi vsakega posameznika in vplivale ne samo na materialno področje, ampak tudi na način mišljenja in ravnanja vsakega posameznika in organizacij združenega dela, ter krajevnih in interesnih skupnosti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Načrti in predvidevanja

Slovensko gospodarstvo si je v svoji družbeno-ekonomski politiki za leto 1974 zadalo poleg ostalih nalog naslednja dva osnovna cilja: pospešiti rast družbenega proizvoda in zaustaviti padanje realnih osebnih dohodkov.

V razvojnih usmeritvah ima popolno prednost proizvodnja energije, surovin in hrane, enake podpore pa je deležna tudi izgradnja prometnih objektov vseslovenskega pomena, medtem ko je predelovalna industrija bolj prepuščena lastnemu razvoju.

Pogoji gospodarjenja za naše podjetje so še bolj zaostreni kot v preteklem letu. Na uspeh poslovanja bodo negativno vplivale podražitve tekstilnih surovin in naraščanje drugih poslovnih stroškov, manjše povpraševanje, kakor tudi naraščanje ponudbe na domačem trgu zaradi nestimuliranega izvoza.

Ob koncu lanskega leta je delavski svet OZD obravnaval predlog poslovne politike, ki pa je bila nato potrjena na zborih delavcev. Osnovni cilji, ki si jih moramo v letošnjem letu prizadevati doseči, so: izgradnja nove proizvodnje hale v Novi Gorici, dokončna ukinitve 4. izmene v pletilnici in oddeleka v Lescah z nadomestitvijo zmogljivosti, zmanjšanje povprečne vrednosti zaloga, zmanjšanje zastojev v pletilnici, zmanjšanje odpadka in raznih ostankov materiala, varčevanje pri vseh poslovnih stroških, porast povprečnih OD, večja vlaganja v družbeni standard (kuhinja, stanovanja in ostalo).

V letu 1974 predvidevamo zmanjšanje dohodka zaradi zunanjih vplivov, zato so prizadevanja pri izkoriščanju notranjih rezerv še toliko bolj potrebna.

Za realizacijo plana dolgoročnejših nalog predvidevamo sredstva v približno isti

višini kot v letu 1972, od katerih naj bi odpadlo na TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica 39 %, TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica 46 %, TOZD Industrijska prodajalna 1 % in SDS skupne službe 14 %.

Od predvidenih investicij naj bi odpadlo na gradbena dela 43 %, nabavno novih strojev in investicije v drugo opremo 53 % ter investicije v družbeni standard 4 %. Poleg tega zapadejo v letošnjem letu še anuitete za investicijske kredite, ki smo jih najeli v preteklih letih.

Ob upoštevanju potrebnih sredstev za odplačilo anuitet za investicijske kredite, najete v preteklih letih, za kreditiranje nerazvitih republik in pokrajin, sredstev za skupne rezerve, sredstev, ki so potrebna za sklad skupne porabe in rezervni sklad, potrebujemo za realizacijo tako zastavljenih nalog 30 % več podjetniške akumulacije (ostanek dohodka amortizacije) ob že upoštevanem planskem razmerju financiranja investicij 70 % iz lastnih in 30 % iz tujih sredstev (dolgoročna krediti).

Glede na razpoložljive strojne kapacitete ob upoštevanju planiranega trojzemskega obratovanja (na cottonu v prvih treh mesecih četrto izmeno) je količinski plan proizvodnje v komadnih v letu 1974 večji od realiziranega v letu 1973 za 4 %, oziroma v količini predelane preje 11 % več kot v letu 1973. Celotna proizvodna količina naj bi bila po planu prodaje tudi planirana na tržišču in bi tako znašala celotna realizacija skupaj s prodajo materiala in odpadkov 34 % več kot v letu 1973. Ob tako

postavljenem planu se moramo prav gotovo vsi dobro zavedati svojih nalog.

Glede na to, da so predvideni splošni stroški za 21 % višji od splošnih stroškov lanskega leta kljub povečani vrednostnemu obsegu realizacije, ostanek dohodka glede na lansko leto ne bo bistveno spremenjen.

Posebna politika leta 1974 zajema tudi postavko zmanjšanja nivoja povprečnih ob-

ratnih nalog pod nivo preteklega leta, kar pomeni, da se bo njihov fizični obseg moral zmanjšati, pomeni pa, **tudi to, da se bo moral občutno dvigniti koeficient obračanja vseh obratnih nalog.**

Postavljanje planskih izhodišč in postavljanje nalog je vsekakor zelo neprijetno delo, ker je odvisno od velikega števila predpostavk, ki se v pogojih, v katerih se trenutno giblje naše gospodarstvo, tako hitro in skokoma spreminjajo, da je njihovo realno gibanje izredno težko predvideti. Ob postavitvi pla-

niranih nalog še niso bile znane obremenitve gospodarstva, kar zadene skupno in splošno porabo, prav tako pa še niso bile znane vse druge obremenitve in razbremenitve gospodarstva, zato je realno pričakovati odstopanja od zastavljenih poti. Vsekakor pa si moramo prizadevati, da bomo ne glede na zunanje dejavnike (energetska in surovinska kriza itd), izkoristili res vse notranje rezerve ter tako resnično nadoknadi negativne vplive zaostrenih gospodarskih tokov.

Zlato Kavčič

Akcija leta kvalitete

Svet za tekstilno industrijo pri Gospodarski zbornici Slovenije je sprejel predlog koordinacijskega odbora za napredek kvalitete, da se vsako leto izdela pregled o uspehih posameznih organizacij združenega dela glede na kvaliteto. Namen ankete oziroma pregleda je, vzbuditi predvsem večje zanimanje za tovrstno dejavnost v TOZD ali OZD in na podlagi rezultatov in sklepnega poročila izvršiti primerjave z istovrstnimi oziroma sorodnimi podjetji, saj je doseganje kakovosti prav tako eden med najpomembnejšimi faktorji pri uveljavljanju vsake industrijske panoge na mednarodnem tržišču.

Akcija leta kakovosti naj bi postala trajna akcija. Sprejeta je bila tudi pobuda zveznih organov, da se v vsej Jugoslaviji uvede stalna manifestacija »mesec kakovosti« in ta naj bi bila vsako leto meseca maja.

Kaj pomeni delo na področju kakovosti? **Ekonomika kakovosti** zajema ekonomski nivo kvalitete, standardizacijo internih stroškov, analizo in vrednotenje slabe kakovosti izdelkov, problem nagrajevanja kakovosti itd. V zvezi s sprejetjem ustavnih dopolnil je potrebno **organizirati sistem**, ki bo zagotavljal kakovost proizvodov. Poleg splošne organizacije je najpomembnejši **napredek kakovosti**, kamor sodi napredek kontrolne tehnologije, uvedba statističnih in drugih metod kontrole, sodelovanje pri sestavljanju JUS standardov, itd. **Povezovanje kakovosti** in tržišča zajema celotno problematiko plasmana proizvodov na tržišču. Na primer: enoten nastop industrijske panoge na področju kakovosti, obveščanje javnosti o novih proizvodih, kvalitetni znaki, enotno označevanje proizvodov, enotno klasificiranje napak in s tem v zvezi tudi enotni popusti itd.

Za delo na tem področju je potrebna **vzgoja** ne le kadrov v službah kontrole kakovosti, temveč vseh zaposlenih v organizacijah združenega dela, trgovinah in ne nazadnje tudi potrošnikov.

Prva akcija leta kakovosti je bila izvedena v letu 1972. Med drugimi akcijami je bila izvedena tudi anketa o ka-

kovosti v tekstilni industriji Socialistične republike Slovenije, ki je pokazala vrsto podatkov kot so: kvaliteta v posameznih organizacijah združenega dela, plasman artiklov po kakovosti, zaposlenih na področju kvalitete itd.

Iz tabelarnih pregledov je razvidno, da imamo v našem podjetju v primerjavi s sorodnimi podjetji Rašico, Angoro, Sežano itd., strog kriterij v pogledu kvalitete, da

imamo več zaposlenih v obratih na področju kontrole kvalitete kot sorodna podjetja in to 6,65 % od vseh zaposlenih, v Rašici 4,93 %, Angori 4,63 % in v Sežani 3,25 %.

Testilna industrija je v preteklih letih doživela velike uspehe. Zasluga takega razvoja je večja rentabilnost na osnovi modernizacije strojne opreme in tudi boljše kakovosti proizvodov.

Marija Kozole

Delo komunistov v Novi Gorici

Do nedavnega smo v našem stočlanskem kolektivu imeli le štiri člane zveze komunistov, ki so bili vključeni v oddelku mestne organizacije ZK, kar je seveda oviralo delovanje članov oziroma dejstvom organizacije v sami temeljni organizaciji združenega dela.

S sprejemom novih članov ki jih je zdaj vsega skupaj devet, pa smo lahko ustanovili osnovno organizacijo ZK tudi v naši temeljni organizaciji združenega dela.

Na dveh sejah, ki smo jih imeli doslej, smo sprejeli akcijski program in si zadali nekaj konkretnih nalog. Te

pogojujejo predvsem boj proti tistim nosilcem, ki podcenjujejo vlogo organiziranosti ZK, prizadevanje za čim boljši razvoj samoupravnih odnosov v naši temeljni organizaciji združenega dela in pa temeljita priprava ter seznanjanje sodelavcev s pripravami za podpis samoupravnega sporazuma slovenskih tovarn modnih pletenin. Sodelavcem bomo morali razložiti prednosti takšnega združevanja, saj nam enotno nastopanje odpira povsem nova obzorja ne le v slovenskem, marveč tudi v širšem prostoru.

Tine Pintar

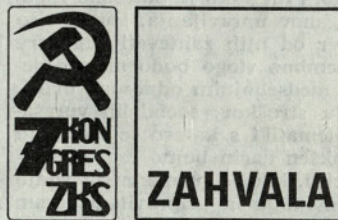
Delegatske občinske ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z delegatskim sisetmom se realizira ideja o čim bolj neposrednem vplivu delavskega razreda in delovnih ljudi na vsa dogajanja v družbi. Naloga delegacij in delegata je, da v skuščinah družbeno političnih skupnostih izraža neposredne, avtentične interese sredine, iz katere izhaja. Takšna naloga terja stalno povezanost delegacij in delegatov z delovnimi ljudmi v temeljni samoupravni organizaciji oziroma skupnosti, ki jih je izvolila. Pravice in dolžnosti delegatov so določene na ta način, da iz njih jasno izhaja, da morajo delegati izražati interese delovnih ljudi temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, upoštevati pa morajo tudi interese delovnih ljudi v drugih

organizacijah in skupnostih, kot tudi splošne družbene interese in potrebe. Prav zaradi tega bo izrednega pomena pravilna določitev razmerij med delegacijo in temeljno samoupravno skupnostjo ter njenimi organi upravljanja. Določitev teh razmerij je izrednega pomena zlasti v zvezi z oblikovanjem stališč delegacij. Pri določanju razmerij med delegacijo in temeljno samoupravno skupnostjo ter njenimi organi upravljanja oziroma pri opredeljevanju ali oblikovanju stališč delegacije je treba izhajati predvsem s stališča, da so stališča delegacije pravzaprav stališča temeljne samoupravne skupnosti in da je delegacija neke vrste odbor za zunanje zadeve temeljne samoupravne skupnosti.

Ivan Cerkovnik

Centralni komite ZK Slovenije se vam v imenu VII. kongresa ZK Slovenije in novo izvoljenih organov iskreno zahvaljuje za pozdrav oziroma čestitko, ki ste jo poslali kongresu v dneh njegovega zasedanja.

Vaše besede so bile močna spodbuda kongresu in zavezujejo novo vodstvo Zveze komunistov Slovenije. Prepričani smo, da se bomo skupaj bojevali za uresničitev stališč in sklepov kongresa. Novo izvoljeni organi si bodo posebej prizadevali, da bi opravičili zaupanje, ki ste ga izrazili z vašim pozdravom VII. kongresu Zveze komunistov Slovenije.

Tovariški pozdrav!

Ljubljana, 17. aprila 1974

Predsednik
centralnega komiteja ZKS
France Popit

Zanimivo in racionalno

Ob nedavnem obisku pri firmi **Erica Rössler** v Osnabrücku, ki prav tako kot mi izdeluje modne pletenine, so nas prijazni gostitelji dobro seznanili s svojo tovarno.

Ugled je bil zelo zanimiv in zato se mi zdi primerno, da tudi člane našega kolektiva na kratkem sprehodu skozi omenjeni obrat seznanim z načinom njihovega dela.

Tovarna je v tehnološkem smislu zelo urejena, tok materiala skozi vso proizvodnjo je enosmeren, proizvodni prostori, ki so vsi v pritličju, pa so grajeni tako, da je možno v najkrajšem času (2 dni) in z minimalnimi stroški spremeniti razporeditev strojev v proizvodnji. V ta namen so že urejene vse instalacije in montažne predelne stene.

Razvojni oddelek letno skreira 1.000 kosov novih vzorcev, enkrat na teden teamsko pregledajo vse nove modele, pri pregledu pa prisostvujejo: prodaja, proizvodnja in razvoj. Na teh sestankih ocenjujejo vsak posamezni model glede na ceno, primernost za proizvodnjo in modnost. Tak način dela omogoča res temeljito selekcijo artiklov in vodi do končnega izbora, ki je resnično najbolj smiselno, da bi se dosegla prodajnost in največji finančni efekt.

Vodja oddelka za razvoj modelov in kreacijo — le-ta organizacijsko sodi v komercialno službo, — je kreator, ki nariše vse idejne skice. Nadaljno obdelavo skic, oziroma realizacijo modela pa izvršijo modelarji, ki jih je v oddelku okoli dvanajst. Njihova naloga je, da točno izdelajo kroje, da določijo vezeve pletenin in končno poskrbijo, da se komad po nji-

hovich navodilih izdela. Pletilnih strojev v vzorčnem oddelku nimajo, vse vzorce pletejo v proizvodnji, kjer imajo v ta namen po grupah rezervirane posamezne stroje.

Glavna naloga enega mojstra je, da sproti naplete vse potrebne vzorce. Narediti mora karto, pripraviti stroj in naplesti. Mojster je v stalnem stiku z modelarji in model po potrebi tudi večkrat popravi. Tako narejeni vzorec zatem v proizvodnji ne povzroča več težav, saj je predpis za pletilnico po takem vzorcu nadvse točen, kar zaveda gostoto pletiva, število vrst, število igel in teže, in obenem omogoča minimalni odpadki pri predelavi. Tedensko na ta način izdelajo za kolekcijo 20 kosov. Vse karte za pletilne stroje hranijo tako, da s povzročanjem kosov sploh ni težav.

Tovarna predeluje v glavnem samo eno vrsto osnovnega materiala, mešanico volne in poliestra, ki ga jim že petindvajset let dobavlja ista firma. Barve so specialno izbrane za E. Rössler (in se drugim kupcem ne prodajajo), letno pa je v kolekciji 25 barv.

Material, ki ga v skladišče surovin dostavijo v kartonskih škatlah, se preloži v kovinske mrežaste kletke na paletah in zloži tako visoko, kolikor dovoljuje višina stropa. Na vsaki kletki je pritrjena tablica, na kateri sta s kredo napisana barva in partija. Skladišče surovin je v neposredni bližini pletilnice (cca 10 m) in je dviganje materiala na delovne naloge zelo neposredno.

V pletilnici je instalirano šest okroglih pletilnih strojev različnih tipov (gladki, ža-

kardni) in cca dvajset ploskih pletilnih strojev firme Stoll, večinoma so žakardni in pa levo — levi stroji finoče 14. Pletilni stroji so razporejeni v štirih vrstah v vmesno razdaljo treh metrov. Pri vsakem paru strojev stoji v sredini nizka podolgovata miza, ki služi pletilji za odlaganje in kontrolo kosov. Za vsak artikel so vse velikosti krojev že v pletilnici.

Vsi izdelki metražne in kosovne robe gredo v prvo likanje. Likanju sledi prvo pregledovanje, kjer se označijo vse napake, točno premeri metraža, preštejejo in pregledajo patenti, nato pa robo, kompletno po nalogih oddajo v krojilnico. V krojilnici se kosovna roba kroji deloma z ročnimi škarjami, deloma z električnimi in s tračno žago. Vsa metraža se kroji na lago, kjer se na grobo izreže, fini odkroj pa sledi s tračno žago. Ko je laga ukrojena, se z napakami označeni deli izločijo, posamezni deli pa se ponovno ukrojijo ročno, da so partije kompletne glede na naloge in kupce.

V zaboječku je delovni nalog samo za enega kupca. Preden ga pošljejo v šivalnico, gre zaboječnik mimo delovnega mesta, kjer delavka odda potrebno število našivnih etiket Rössler in jih obenem potiska s kupčevo IBM številko. V zaboječku odda tudi etui s plačilnimi kartončki, ki potujejo z nalogom po delovnih fazah. Ko delavka določeno fazo opravi, vzame iz etuia plačilni karton. Na kartonu ima označen norma čas za en kos in skupno za vse kose v minutah. Po končanem delu delavka vse kartone odda, IBM pa ji takoj izračuna OD za ta dan.

Faze RS - oddajajo izključno za delo na domu. Ko pride izdelek do te faze, ga lanser odda na poseben transportni trak, ki ga prenese v prostor, namenjen za oddajo dela na dom. Ko pride delavka po delo, se kosi preložijo v platnene vrečke, ki so primerne za transport do doma. Izplačilni kartoni se hranijo za vse delo po delavkah v regalih. Ko delavka kose prinese nazaj, jih takoj pregledajo, kontrolirajo in če so brezhibni, pošljejo plačilne kartončke izplačilnemu oddelku.

Na končno likanje se izdelki transportirajo v zaboječkih, od tam naprej pa na obešalnikih in sicer najprej na končno kontrolo in repasiranje, od tam pa v skladišče.

Skladišče ima že vnaprej pripravljene IBM kartončke — naloge po kupcih. Delavka v skladišču kontrolira vse naloge in če so popolni, vloži kartonček v regal GOTOVO in dnevno odda vse izvršene kartone, tako da je komerciala od dne do dne na tekočem. IBM — GOTOVO — to zabeleži, izda takoj račune za vse kupce, izpiše nalepke in izračuna v koliko kartonih naj se roba odpošlje. V skladišču gotovega blaga vsi izdelki visijo na obešalnikih in so delno sortirani po kupcih.

Vsa proizvodnja je prirejena tako, da se nujni nalogi brez intervencij delajo naprej. Za take naloge je vsa spremna dokumentacija rdeče barve, realizacija pa se odvijata po ekspresnih kanalih.

Slabo narejene faze morajo delavke v konfekciji popraviti zastoj. Lanser ima pri vseh delovnih mestih na tastaturi tudi imena delavk. Ko kontrola ugotovi napako, se

ime delavke, ki je partijo slabo zašila, z majhnim magnetkom enostavno priloži na tastero in brž ko ta delavka zahteva delo, se lanser takoj spomni, da ji mora najprej poslati partijo, ki jo je treba popraviti.

V konfekciji znajo šivilje praktično vse faze in se po potrebi selijo s faze na fazo.

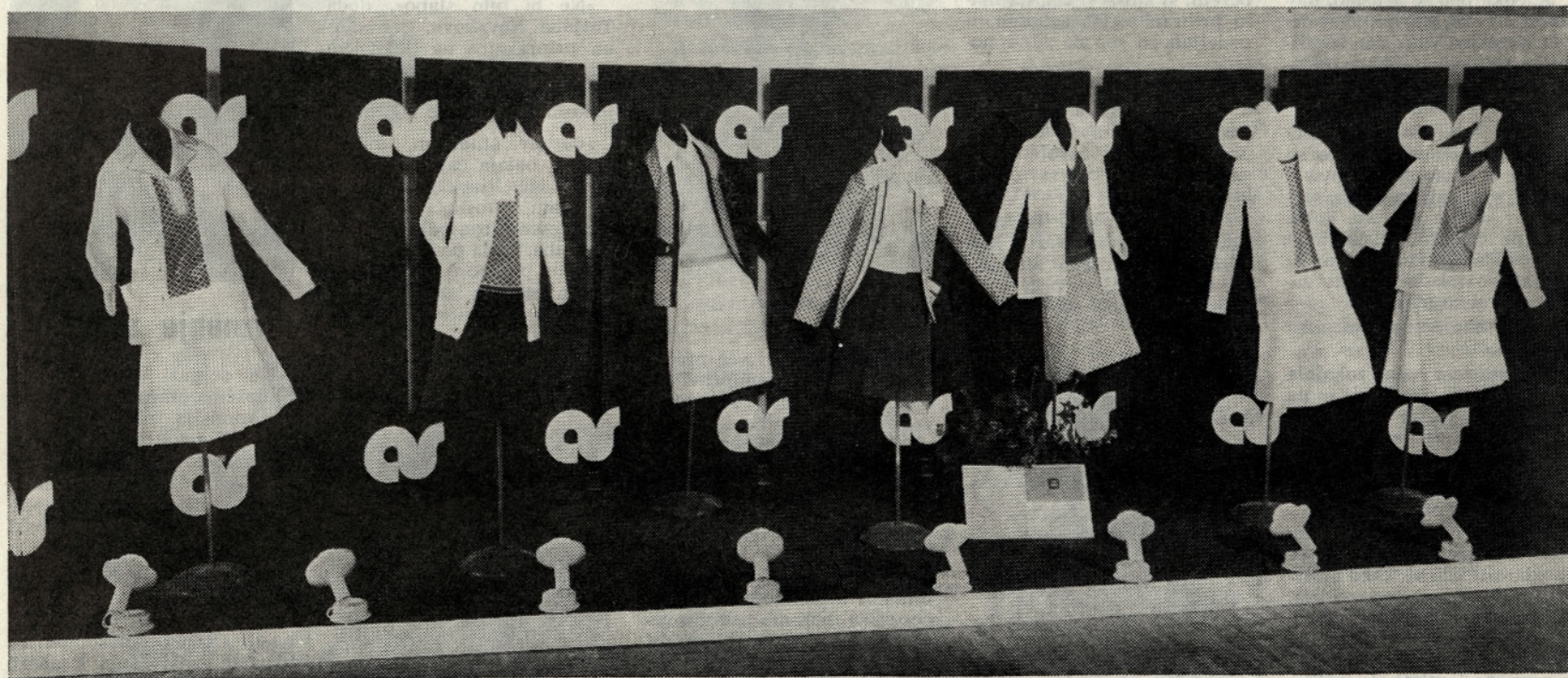
Računalnik IBM-6203 imajo v najemu in spremljajo z njim vsa poglobljena dogajanja v tovarni: sprejem naročil, skladišče surovin, naročilo kupcem, planiranje proizvodnje — pletilnica, izdelavo nalogov za pletilnico, izdelavo obračunske dokumentacije, zasledovanje izvršitve na štirih ključnih fazah: skladišče — pletilnica, pletilnica — šivalnica, šivalnica — likalnica, skladišče — gotovo.

Vsa omenjena dokumentacija je pripravljena takoj po potrditvi naročila. Fakturiranje in vsa odprema dokumentacija pa po prispetju kartice GOTOVO.

IBM, kot sem že omenil, vso dokumentacijo pripravi vnaprej in ko gre nalog v proizvodnjo, se na štirih ključnih fazah razdelijo kontrolni kartoni, ki se ob dnevu realizacije tega naloge odpošljejo v IBM center.

Osemdeset do devetdeset odstotkov vseh normativov je standardiziranih po REFA metodi in časi se spreminjajo samo takrat, če se spremeni postopek dela. Vsi normativi v izdelavi so mnogokrat preverjeni in ko je pravilnost v praksi potrjena, jih sprejmejo za standard.

RF

Kolekcija pletenin na sejmu »Moda 74«, kreacija Vesne Gabršček-Ilgó

Sedem mladih

Mladost, kot orlu ti je let brez teže in tvoje so roke kot gromi!

(A. Mickiewicz)

Takšni mladosti, polni poleta in moči, veselja in radosti je posvečen ves mesec maj in prav se nam zdi, da pred 25. majem, praznikom dneva mladosti spregovori o sebi in svojih tovariših, o svojem delu in o življenju doma in po tovarniškem delovniku, sedem mladih, vestnih in prizadevnih delavcev našega kolektiva. Vse, čeprav so si med seboj različni, pa veže trdna vez — splet odnosov, predanosti, ciljev in prizadevanj — TOVARNA. Na sedemkrat enako zastavljeno vprašanje: »Bi menjal(a) službo?«, je sledilo sedem odločnih odgovorov:

»Ne, službe pa ne bi menjal(a)!«

Zakaj?

»Všeč mi je v Almiri,« pravi **Marinič Zdenka**, rojena 1954, pletilja v TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica. »Pet let sem že tu, pravzaprav je to moja prva zaposlitev.«

Zdenka Marinič

Zdenka ima že družino, moža in hčerko, staro komaj devet mesecev. Vsak dan se pripelje na delo iz 24 km oddaljenega Vedrijana v Goriških Brdih. Ji voznja ni odveč?

»Ne, sploh ne! Otroka varuje moževa mama in tako se v tovarni lahko posvetim svojemu delu, saj sem brez skrbi, kar zadeva varstvo. Poleg tega pa zaenkrat delam samo v dopoldanski izmeni, kar je za takšno mlado družino zagotovo veliko olajšanje.«

Pa ostane še kaj časa za druge reči?

»Včasih sem redno zahajala v novogoriško gledališče in na ples, zdaj pa se bolj vrtim okoli moje male kričanke. Vendar pogrešam takšne prireditve...«

Pogreša še kaj drugega?

»O, ja; čeprav prav zdaj zaradi družinskih razmer ne bi mogla biti kdo ve kako aktivna, pa bi vseeno rada videla, da bi pri nas zaživel aktiv mladim delavcem. Mladi se nekam bolje znajdejo, če so povezani med seboj. In veliko več možnosti je za najrazličnejša udejstvovanja...«

»Tudi jaz se rada udeležujem,« se zasmije **Milka Zupanova**, rojena 1953, krojilja iz Begunj.

Milka Zupanova

Kako se je znašla v Almiri?

»Zaradi zgodovine!«

Kakšne zgodovine?

»Takšne, ki jo sprašujejo v osmem razredu osemletke. Ker nisem bila 'prav dobra', srednje šole v okolici pa takšnih z dobrim uspehom niso marale, sem se javila na razpis za vajenke.«

Ji je kaj žal?

»Se zdaleč ne. Dobro se počutim v šivalnici. Kolegic mi ne manjka. Ne tu, ne doma. Mika pa me, da bi se lahko bolj udeleževala!«

Kje? Kako?

»Sodelovala sem v recitatorskem krožku v Begunjah. Pa so šli nekateri k vojakom, nekaj se jih je poročilo, pa adijo recitacije. Jaz pa bi še kar recitirala. Sijajno bi bilo, ko bi imeli recitatorsko ali dramsko skupino tu, v Almiri. Res je škoda, če lahko samo dvakrat ali trikrat na leto poveš kakšno pesem.«

Pa prebira pesmi, ko jih tako rada deklamira?

»Malo že. Se raje pa imam zgodovinske romane. Če ne berem, si kaj sešijem, da malo prihranim. Ob sobotah in nedeljah pa me ne zdrži notri.«

Jo mika ples?

»To tudi. Rada se vrtim. Rada pa hodim še v hribe. Res je najvišji osvojeni vrh samo Stol, pa ta vsaj desetkrat.«

»Zakaj se ne lotiš transverzale?«, jo podraži **Marija Mohorčeva**, navdušena alpinistka, rojena 1953 in prav tako doma iz Begunj, »bolj pestro bi bilo!«

Marija Mohorčeva

Kaj je pestrost, pa ta dobrotoljna in prijazna plavalas administratorka v šivalnici, članica DS TOZD Proizvodnja pletenin Radovljica, zelo dobro ve. Njen dan je tako nabit z različnimi dejavnostmi, da je komaj verjeti, da ima le štiriindvajset ur.

Menda izredno tudi študira...

»Študiram. Najprej sem bila pletilja z vajensko šolo. Ko sem začela razmišljati o šoli, so se že širile govorice o postopni ukinitvi nočnega dela za ženske. Pa sem si mislila: Bolje bo, če se odločim za konfekcijsko smer, saj je delo v šivalnici le dvoizmensko.«

Je pri tej odločitvi tudi ostalo?

»Je. Do konca četrtega letnika moram opraviti še šest izpitov.«

In potem?

»Najprej šest izpitov, potem pa bom premišljevala naprej.«

Vmes je opravila, tako, iz zanimanja, še strojepisni tečaj.

Pa takole mlado bitje zdrži tako dolgo pri knjigah?

»Saj jih včasih zaprem in izvezem kakšen prtiček v križnem vbodu ali pa si sešijem krilo. Bolj poredko se lotim kakšne knjige. Rada berem Kirsta, od naših pa Cankarja.«

Ob vsem tem bržda ničesar več ne more pogrešati?

»Pa pogrešam. V tovarni bi lahko delovala kakšna kulturniška skupina. Lahko bi imeli tudi predavanja za mlade.«

Kakšna predavanja?

»Kakršnakoli. S poljudnih področij. Le zanimiva bi morala biti.«

Franc Selan-Sine

»Morali bi imeti več predavanj za mlade samoupravljavce, kot pravimo,« se oglasi vzdrževalec strojev iz pletilnice in član Upravnega odbora, ki se uradno sicer piše **Franc Selan**, sliši pa največkrat kar na **Sine!**

»Delegatski sistem je nov za vse nas in če naj mladi zares sodelujemo v ustvarjanju novih samoupravnih odnosov, se moramo izobraževati. Mladinski aktiv bi moral tudi v bodoče poskrbeti za debatne večere ali pa za seminarje, ki bi obravnavali nove samoupravne in ustavne

spremembe in bi bili za vse, ki smo člani raznih samoupravnih organov, obvezni.«

Sine je tudi drugače zelo aktiven, posebno v športu, plava, smuča, keglja, igra roket in še kaj drugega. Med vsemi sedmimi je edini, ki svojih službenih let ni začel nabirati v Almiri. Izučil se je v TIU. Kaj ga je pripeljalo v Almiro?

»Pravzaprav ne bi mogel natanko povedati. Zdaj pa lahko trdim, da sem naredil prav. Dobro se počutim med kolegi ne glede na leta, ki jih imajo nekateri precej več.«

Pa hobbyji?

»Značke. Imam jih okoli dva tisoč. Zbiranje postane prava strast.«

»A tako kot znamke?« pravi **Erna Drinovec**, rojena 1949, vestna in urna tehnolojinja iz Strahinja.

Erna Drinovec

Tudi sama zbira znamke?

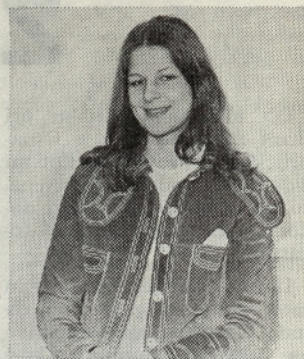
»Ne, to pa ne! Imam čisto drugačne konjičke. Pletem, šivam, listam po revijah, berem. Včasih, še v šoli, pa tudi v tovarni sem aktivno sodelovala v mladinski organizaciji, zdaj pa se je zataknilo. Družino imam in dveletno hčerkico, ki bi mammo najraje imela samo samo zase... Zelim pa si, da bi mladi v kolektivu začeli s kakšno kulturno akcijo...«

»Ne bi bilo slabo«, doda **Tatjana Novakova**, prizadevna pripravnica na delovnem mestu saldokontist dobaviteljev in izredna študentka višje komercialne šole v Kranju.

»Čeprav študiram, mi še zmeraj ostaja čas za kakšno drugo reč. Pravzaprav najraje igram odbojko in sem članica jeseniškega odbojkarkega kluba. Rada pa še kegljam, plavam, pinkponkarim. Doma sežem tudi po kakšni knjigi. Posebno Sienkiewicz mi je pri srcu...«

Tatjana Novak

Marta Hrovat

»Jaz pa se najbolj razvedrim pri kriminalkah,« se poma **Marta Hrovatova**, članica DS OZD, rojena 1956, doma iz Begunj, ki je drugače delovna, ambiciozna verižkarica z veliko volje. V tovarno je prišla kot vajenka, pa se je kmalu lotila izrednega študija na konfekcijskem oddelku Tekstilnega centra v Kranju. Presegla je vse norme, kar zadeva šolo, saj je v enem letu končala prvi in drugi letnik.

»Ne mislim odnehati in ko bom maturirala, se bom vpisala še na Višjo šolo za organizacijo dela. To me veseli.«

Veseli pa jo še dosti drugih reči.

»Tisti predlog o kulturni akciji bi morali zares dobro pretehtati. V kolektivu nas je toliko mladih, posebno deklet, ki vse rade plešemo. Čeprav ne morem tožiti, da imam časa na pretek, bi se takoj ogrela za ritmiko ali pa za dramsko skupino, saj sem že veliko igrala, dokler je bilo delo v KUD v Begunjah še živahno.«

Hvala za tale pogovor, ki je izpričal, koliko je v naših mladih volje, vneme, energije, pripravljenosti in želja, (ki jih včasih, žal, tudi prezremo).

Alenka Bolé-Vrabec

Priznanje za Vesno

Na sejmu »Moda 74« je Skupščina mesta Ljubljana in komisija za ocenjevanje izdelkov tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije pri Gospodarskem razstavišču Ljubljana podelila »Almiri« diplomu Ljubljanski zmaj za kolekcijo pletenin.

Kolekcijo v surovi in cimetovi barvi, razstavljeno v elegantnem paviljonu, je izvirno in s tenkim poslušom za okus in za letošnje jesenske modne barve oblikovala naša kreatorica, Vesna Gaberšek-Ilg.

Vseslovenska proslava delavstva

Praznovanje 50. obletnice zloma »Orjune« v Zasavju

V revirjih se vneto in s spoštovanjem pripravljajo na praznovanje enega izmed najpomembnejših dogodkov iz bogate, revolucionarne zgodovine delavskega gibanja v revirjih. Prvega junija 1974 bo poteklo namreč petdeset let

od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo »Orjuno«. Tega dne je slovenski proletariat na čelu z revirskimi rudarji — delavci pod vodstvom Komunistične partije, skupno z delavskimi obrambnimi četami PAČ iz revirjev in Ljubljane zadal »Orjunu« odločilen udarec, po katerem

si ta jugoslovanska fašistična organizacija ni več opomogla.

Dogodki v Trbovljah so bili sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji ter jugoslovanskemu nacionalizmu, ki je bil v vrstah »Orjune« prežet z brutalnostjo fašizma, in le v trdem življenjskem boju prekaljenim knapom, ki so zavzeto verjeli v Komunistično partijo, gre hvala, da so z valobranom delavske zavesti odbili prvi požrešni val fašizma v predvojni Jugoslaviji. Vedno bolj očitna moč delavskega razreda je budila preplah v centralističnem režimu, ki je tako odobril najavljeni pohod »Orjuna« v Trbovlje, »v rdečo komunistično trdnjavo«. Pohod je pomenil predzren izziv tako delavstvu kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti komunističnemu gibanju. Za ta pohod je »Orjuna« zbrala pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in drugod, s čimer je prerastel okvir slovenskega političnega dogajanja in zadobil značaj akcije v vsedravnem obsegu. »Orjuna« je v Trbovljah nastopila torej kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srbske buržoazije.

Pod vodstvom Komunistične partije v Sloveniji so se rdeči revirji zavestno in načrtno pripravljali na oborožen spopad z »Orjuno« v Trbovljah. Delavstvo je v Trbovljah branilo svoj kraj, svoje domove, svoje otroke, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Po splošni aprilski stavki leta 1920 je bil to najhujši notranjepolitični spopad v Sloveniji. V njem se je odrazila ostra razredna napetost in globoka nacionalna kriza v takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Prpriave na praznovanje te pomembne obletnice, ki jih vodi poseben 30-članski republiški odbor pod vodstvom predsednika CK ZKS Franceca POPITA imajo zato vseslovenski in tudi jugoslovanski značaj.

Vseslovenski koncept praznovanja 50. obletnice zloma »Orjune« v revirjih izhaja iz kontinuitete revolucionarnega delavskega gibanja od konca

leta 1918 pa vse do današnjih dni. To pomeni, da praznovanje te obletnice ni posvečeno samo samemu spopadu rudarjev, revirskih delavcev z »Orjuno«, ampak obsega čas in dogodke v letih med obema vojnoma, ko je v rudarskih revirjih vzniknila komunistična partija, vzniknila »trboveljska komuna«, ko je prišlo v dneih od 20. julija do 17. septembra leta 1923 do največje rudarske stavke, zasedbe rogov in gladovne stavke, ko so v zasavskih revirjih zrasla množična delavska kulturna društva, navezuje pa se tudi na obdobje graditve nove Jugoslavije.

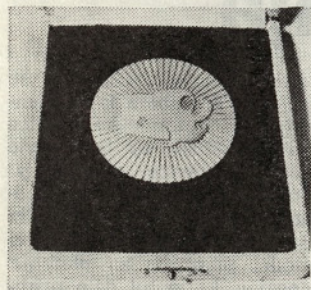
Današnji čas daje temu slavu poseben pečat, saj prav v tem obdobju s sprejetima ustava ša naprej razvijamo in poglobljamo razredno usmeritev naše družbe

ter s tem vlogo in položaj delavskega razreda, ki stremi za dokončnim uresničenjem težnj »po osvoboditvi in oblasti«, za cilji, za katere so se borili tudi rudarji, delavci iz rdečih revirjev.

Med praznovanjem 50. obletnice zloma »Orjune« v Zasavju se bo v zadnjem tednu meseca maja zvrstila vrsta kulturnih in športnih prireditvev, na katerih naj bi sodelovala predvsem kulturna in športna društva iz delavskih centrov Slovenije, vrsto prireditvev pa bodo organizirala tudi društva iz Zasavja. Na dan proslave bodo na samem kraju spopada, pred Muzejem revolucije v Trbovljah odkrili tudi monumentalen spomenik, delo trboveljskega rojaka in znanega kiparja Stojana Batiča.

Zlato na Skenderiji

Na sarajevski Skenderiji je bil letos marca že četrti mednarodni sejem CVETJE — ŽENA — LEPOTA 74, na ka-

Zlato odličje s Skenderije

terem vsako leto razstavljajo najbolj znani domači in nekateri tuji proizvajalci ženske konfekcije, pletenin, perila, kozmetike in nakita, skratka vsi, ki se trudijo, da bi bile ženske čim bolj lepe in urejene.

V tej pisani družini vsega bolj ali manj modnega — nekateri ustvarjalci so domiselni in včasih tudi drzni, drugi pa si ne upajo pogledati čez sosedov modni plot, ki jih

oklepa — med čudovitimi aranžmaji cvetja, bogatimi in skušnjavami polni paviljoni kozmetike, je bil med najbolj obiskanimi in privlačnimi paviljoni prav naš, Almirin paviljon, ki se je ves prelival v živahnih, nevsiljivih barvah. Za kolekcijo modelov ženskih kompleto Elde, Doce in Bojane, oblek Jane in Rape, kril Mirte in Bojane, puloverjev Nade in Šeri ter hlač Kitty, smo med znanimi imeni kot sta Angora in Arena dobili diplo-mo in zlato medaljo.

Nič manj občudovanja in spontan aplavz je naša kolekcija izvajljala tudi na modni reviji. Slišati je bilo mnenje, da je elegantna, primerna za vse prilike in za vsa leta, saj z različnimi dodatki, rutami, cvetovi, lesenim, bakrenim in usnjem nakitom, modeli zmeraj znova zadobijo svež nadih.

Da so se ženske prepričale tudi o uporabnosti naše mode, pa pričra veliko povpraševanje po modelih v vseh sarajevskih trgovinah, kjer prodajajo naše artikle.

Alenka Bolč-Vrabec

Maruša Černilec, ki je pomagala »coprati« nagrajeno kolekcijo

Pokojninsko zavarovanje

Pokojnina je generičen pojem za periodično ponavljajoče se datjve dolgega trajanja, ki jih izplačujejo sistemi socialne varnosti v primeru starosti, invalidnosti in družinskim članom v primeru smrti zavarovanca. Pravico do pokojnine dosežejo delovni ljudje potem, ko so prebili določen čas na delu, ko dosežejo določeno starost ali ob invalidnosti, oziroma družinski člani ob smrti zavarovanca.

Zdi se mi umestno, da sodelavcem v nadaljevanjih prikažem bistvene značilnosti posameznih socialnih primerov:

STAROSTNA POKOJNINA

V pokojninskem sistemu poznamo dva kriterija, po katerih se ugotavlja, kdaj je nastala pravica zavarovanca do starostne pokojnine, in sicer sta to določena starost in ustrezna pokojninska doba. V svetu, na primer, pridobiva prvi kriterij večjo pomembnost in je tudi dokaj bolj razširjen. Pri nas pa imamo mešani sistem in ima pravico do starostne pokojnine:

— zavarovanec, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe in zavarovanka, ki je dopolnila 35 let pokojninske dobe, ne glede na starost in ne glede na to, kdaj je bila pokojninska doba dopolnjena,

— zavarovanec, ki dopolni starost 60 let in zavarovanka 55 let, če ima vsaj 20 let pokojninske dobe in je bil vsaj nekaj časa zavarovan tudi po 1. januarju 1965,

— zavarovanec, ki je dopolnil 65 let in zavarovanka 60 let starosti, če ima najmanj 15 let zavarovalne dobe, ime-

ti pa mora izpolnjeno tudi ustrezno gostoto zavarovalne dobe, to je najmanj 40 mesecev v zadnjih 5 letih oz. 80 mesecev v zadnjih 10 letih,

— zavarovanec, ki je dopolnil 65 let in zavarovanka, ki je dopolnila 60 let starosti, če ima zavarovanec najmanj 30 let in zavarovanka najmanj 25 let pokojninske dobe, ki sta jo dopolnila kadarkoli.

Pokojnina se odmeri od pokojninske osnove in sicer z določenim odstotkom glede na zavarovančovo skupno pokojninsko dobo. Odstotek je odvisen od dolžine pokojninske dobe in znaša pri zavarovancih s pokojninsko dobo 15 let 35 %, za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa se poveča za 2 %, pri zavarovankah s pokojninsko dobo 15 let znaša 40 %, za vsako nadaljnje leto do 20 let še 3 %, za vsako dopolnjeno leto pokojninske dobe nad 20 let se dodasta še 2 %, tako, da skupaj določeni odstotki ne morejo znašati več kot 85 %.

Zavarovancu, ki izpolni 40 let (moški) oz. 35 let (ženska) pokojninske dobe in ostane še naprej zavarovan, ne da bi uveljavil pravico do pokojnine, se pokojnina poveča za vsako leto zavarovanja za 1 %, skupno največ za 5 % po izpolnitvi navedene pokojninske dobe.

Drugačni pa so pogoji za pravico do starostne pokojnine za udeležence NOV in udeležence španske državljanske vojne. Drugačni pogoji veljajo tudi za vojaške zavarovance.

(V prihodnji številki nekaj o INVALIDSKIH POKOJNINAH.)

Marija Stibelj

Sodelovanje

Uredniški odbor glasila prosi vse sodelavke in sodelavce v našem podjetju, da s članki, literarnimi ali kakršnimi koli drugimi prispevki sodelujejo v našem glasilu, saj bodo tako popestrili njegovo vsebino, obenem pa zadobili tudi priložnost spregovoriti v njem o vsem, kar jih tare.

Zakaj izvažamo?

O izvozu pri nas veliko govorimo, od nujno potrebnih in strokovno obdelanih, resnih posvetovanj, do neosnovanih in nepotrebnih besedičenj. O izvozu se govori v neposredni proizvodnji, v strokovnih službah in na zasedanjih samoupravnih organov. In prav je tako. O vseh stvareh se moramo dogovarjati in biti takorekoč z vsem seznanjeni. Tudi izvoz ni izjema, saj smo lansko leto izvozili za skoraj milijardo starih dinarjev naših izdelkov, kar nikakor ni majhna številka. Nihče tudi ne misli, da so razne govoriče o izvozu zlonamerne. Verjetno vsi želimo, da bi čim boljše gospodarili z našimi sredstvi, da bi prodajali po najugodnejših cenah, ustvarjali čim več dohodka in s tem zagotavljali nadaljnji razvoj ALMIRE in osebnega standarda nas vseh.

Največ govorice pogojuje vprašanje, če je izvoz sploh rentabilen, češ da izvažamo z izgubo in da nam izvoz ne prinaša nobenih koristi, oziroma dohodka. Za take trditve lahko rečemo, da so neosnovane. Prepričan pa sem, da so posledica nepopolne obveščeniosti.

Vzroki in nagibi, ki nas vodijo v usmeritev prodaje naših izdelkov tudi preko naših meja, so bili večkrat naglašeni že na zasedanjih samoupravnih organov. Naj jih navedemo še enkrat, da bi bili o tem res vsi obveščeni in tako v bodoče bolj seznanjeni razpravljali o izvozu. To pa je tudi namen tega prispevka.

Sodimo v vejo industrije, ki je njena uspešnost v veliki meri odvisna od njene sposobnosti, da se hitro prilagaja modnim trendom, muham in muhicam. Z modnimi silnicami v svetu moramo biti čim bolj seznanjeni in biti tistim, ki modo narekujejo, čim bliže. Zato pa ni dovolj, da si naše kreatorke ogledajo dva ali tri največje sejme v tujini. V stalnem stiku moramo biti tudi z ljudmi, ki modo prodajajo, to pa so trgovci. Sele trgovci so tisti, ki iz naših kolekcij izberejo kreacije, ki jih tržišče dejansko sprejema. Znano je, da jugoslovanska tržišča že zelo hitro prevzema evropsko modo in če bomo s temi dogajanja na tekočem, bo tudi prodaja na domačem tržišču uspešnejša.

Druga pomembnost pa so naši stiki z nekaterimi znanimi proizvajalci iz Zpadne Evrope. Mimo tega, da nam z naročili vred prinašajo modne artikle, se iz njihovih tehnoloških rešitev proizvodnje posameznih artiklov tudi mi lahko še marsikaj naučimo. Pa ne samo to. Ti stiki in sodelovanja so se že tolikanj poglobili, da nam nič več ne skrivajo tudi drugih tehnoloških in organizacijskih izboljšav, v katere so vložili mnogo naporov in de-

narja, nas pa ne stanejo takorekoč nič. V dosednji praksi so te prednosti že postale očitne.

Prodaja na domačem tržišču je uspešna in nam prinaša večji dohodek kot izvoz. Morda bi bila lahko še večja, če bi dela naših kapacitet ne usmerili v izvoz. Tudi to je res. Toda kaj bo jutri? Lahko se zgodi, da bi se prodaja na domačem tržišču zataknila, lahko bi padel nivo cen, lahko bi se na tujih tržiščih dvignil nivo cen in bi bile boljše kot na domačem tržišču... Rentabilnost izvoza se končno lahko nenadoma poveča zaradi sprememb zako-

nov, ki veljajo za jugoslovanski izvoz ali pa zaradi sprememb tečajev tujih valut. Torej moramo gledati na naš izvoz tudi s tega vidika, dolgoročno, in biti na take možne spremembe pripravljeni. Zato v naši izvozni politiki upoštevamo moment tako imenovane razpršitve izvoznih področij, to se pravi, da izvažamo raje manjše količine posameznim kupcem, vendar v čim več držav. To nam je že uspelo, saj smo v letu 1973 izvozili naše izdelke že v trinajst držav.

Raznih kvalitetnih modnih prej in modernih strojev za našo proizvodnjo ne moremo

kupovati doma, ker jih enostavno ni ali pa jih je premalo. Torej smo nujno vezani na uvoz. Za to pa so potrebne devize, ki nam jih prodaja država (če jih druga podjetja z izvozom ustvarijo več, kot jih sama potrebujejo) ali pa si jih moramo z lastnim izvozom ustvariti sami. Tudi to je odvisno od predpisov. Trenutno večino deviz za uvoz materialov in strojev lahko kupimo v državi in moramo z izvozom ustvariti devize le za odplačila deviznih kreditov za stroje, ki smo jih uvozili v preteklosti. Če bi se predpisi s tega področja spremenili tako, da bi morali sami ustvarjati devize za uvoz materialov in strojev, bomo morali naenkrat precej več izvažati.

In na koncu še sama rentabilnost, oziroma ekonomičnost izvoza. Res je, da v večini primerov s cenami izvoznih artiklov ustvarjamo manj pokrivanja kot s prodajo na domačem tržišču. Toda v izgubo ne prodajamo. O tem se lahko prepriča vsakdo, saj so podatki o tem zbrani in vsakomur dosegljivi. Če pa gledamo ekonomičnost izvoza širše in upoštevamo zgoraj navedene prednosti, ki nam jih prinaša naše udejstvovanje v izvozu, ugotovimo, da le ni tako slabo, kot mislijo nekateri; da je naša usmeritev v izvoz pravilna in da moramo z našo politiko izvoza tudi v prihodnje vzdrževati stike z zunanjim svetom.

Janez Grm

Iz zgodovine pletenja

Umetnost pletenja je ena najstarejših tehnik povezovanja niti v blago. Znanost domneva, da je pleteno blago po poreklu starejše od tkanega. Tehnika pa je starejša zato, ker so ljudje za oblikovanje zank — pletenje — prvotno uporabljali le prste, medtem ko je za tkanje potrebno orodje. Nekoliko kasneje so bile izdelane prve pletilke za ročno pletenje. Bile so lesene ali iz kosti, zanke pa so se oblikovale prav tako, kot se oblikujejo danes.

Lahko bi rekli, da poznamo pletenje že iz davnine, kar nam dokazujejo tudi staro-grške vaze. Na njih so risbe Amazonk, ki so oblečene v tako tesno prilagajoče se hlačne nogavice, da je skoraj nemogoče misliti, da so iz tkanine. Tudi v grobovih rimskih legionarjev so našli pletene nogavice. Iz časov okrog leta 500 naše ere je ohranjena kratka nogavica, ki je oblikovana natanko tako, kot so naše, pletene na roke.

Bržda je točna domneva, da je umetnost pletenja nato za nekaj stoletij utonila v pozabo. V 13. stoletju pa so v Italiji ponovno začeli pletiti. Iz tega časa so se namreč ohranile rokavice papeža Klementa V. V istem obdobju se je pletenje razširilo tudi med Španci, prevzeli pa so ga od Mavrov, ki so takrat vladali na ibernskem polotoku.

Dovolj dokazov priča o tem, da je Amerika iznašla pletenje samostojno. V nekem zapuščenem peruanskem mestu so našli rokavico, ki je bila spletena verjetno že v začetku novega veka.

Italijanski umetnostni rokodelci, ki jih je poklical v Prago Rudolf II. Habsburški, (1552—1612), so uvajali pletenje severno od Alp. Strassburški zakonik iz te dobe dokazuje, da ta vrst rokodelstva izhaja iz Prage. Vsekakor pa iz 16. stoletja obstoja vrsta dokazov o pletenju in pletenih izdelkih, tako npr.: se pričanja proizvodnja pletenih nogavic 1. 1519 v angleškem Nottinghamu (ta angleški industrijski okoliš je še danes center industrije nogavic).

Najbolj zgodno upodobitev pletenja najdemo na oltarju cerkve v nemškem mestu Buchstehude. Mojster Bertram (1390), ki je avtor teh slik, prikazuje Marijo, kako plete oblekico s petimi pletilkami, vendar je treba pripomniti, da je bilo pletenje s petimi pletilkami v Nemčiji še vedno neobičajno. Vse do 17. stoletja so ple-

tli nogavice z dvema pletilkama. Idejo za sliko je mojster Bertram dobil v Italiji, kjer je pletenje s petimi pletilkami dobrodu spoznal.

Zelo znano je dela slikarja Hansa Hollbeina, ki predstavlja kralja Henrika VIII., ki je vladal v letih 1509—1547. Na sliki omenjenega mojstra nosi kralj tesno prilagajoče se nogavice in specialne podvezice. Nogavice so napletli v Benetkah ali Milanu leta 1539. Izdelane so bile iz svile in so v tem času predstavljale pravo razkošje, dostopno samo bogatemu plemstvu. Na dvoru so bile nogavice zelo cenjen dar. Tudi leto 1560 je prišlo v zgodovino po-

zaslugi nogavic. Govorilo se je, da je Elizabeta I, hči Henrika VIII in angleška kraljica od 1558—1603, to leto prvič nosila nogavice, pletene iz črne svile. Dajala pa je prednost črnim nogavicam iz Spanije. Ovrгла je tudi prvi model priprave za pletenje nogavic, ki je bil delo pridičarja Williama Leea. Hotel je doseči to, da bi bile nogavice z mehanizirano proizvodnjo cenejše, kar bi pomenilo, da bi si to razkošje lahko privoščilo tudi malo bogatejše meščanstvo in ne samo dvor.

(V nadaljevanju: Izum prvega pletilnega stroja)

Milka Blažič

XVIII. »Pohod po poteh partizanske Ljubljane«

Letošnjega manifestativnega pohoda »Po poteh tovarištva in spominov« na 10 km dolgi progi se je v soboto, 11. maja 1974 udeležilo 17 mladih iz našega MA:

Rozman Tone, Papler Franc, Sitar Peter, Hladnik Tone, Jarkovič Anica, Potočnik Malči, Mravinec Olga, Zupan Malči, Brejc Francka, Mikelj Tatjana, Božič Valerija, Rolc Metka, Kosančič Marija, Kokalj Janez, Ludar Zdenka, Černe Marija in Cvenkelj Polona.

S tako veliko udeležbo smo mladi dokazali, da v nas močno živi revolucionarni duh in da se vedemo, kako pomembna je bila akcija naših partizanov in vsega slovenskega ljudstva za osvoboditev Ljubljane in naše domovine. S takimi in podobnimi prireditvami mladi ohranjamo pridobitve NOB in revolucije. Mladi so s tem pohodom počastili spomin na vse tiste, ki so padli za osvoboditev naše-

ga glavnega mesta in osvoboditev domovine. XVIII. pohod »Po poteh partizanske Ljubljane« je po udeležbi presegel vse dosedanje, k čemur smo nedvomno prispevali svoj delež tudi mladi v »Almiri«.

Zoran Bulut

Kozjansko 74

V letošnji akciji bratstva in solidarnosti, Kozjansko 74, v kateri sodelujejo pri graditvi cest mladi iz vse Slovenije in drugih bratskih republik, je 18. maja odšla na delo že druga brigada. Med 11 mladinci, prostovoljci iz radovljiške občine, so tudi tri naša dekleta, Olga Mravinec, Anica Jarkovič in Malči Potočnik.

O človeku, ki je izgubil delovno zavest

Nekoč je živel človek, ki je bil tako pozabljiv, da je izgubil celo svojo delovno zavest. Ni in ni se mogel spomniti, kje jo je pozabil. In vendar zavoljo tega ni bil posebno nesrečen, nasprotno celo olajšanega se je počutil. Tako olajšanega da je vse začel jemati nalahko. Tudi službo. Ta ga je začela namreč zelo utrujati.

In če je moral slučajno še prijeti za delo, je bil na mah izčrpan. Zato se je lahkotno ognil delu in zlahka ga je pozabil. Ko pa so se mu lahkotno olajšali žepi, je z zelo težkim srcem odšel nazaj v službo, v službi pa so mu z zelo lahkim srcem rekli, da ga ne morejo sprejeti nazaj, ker sploh ne potrebujejo več takih brez delovne zavesti.

In človek, ki ga je težka suša v žepih nelahkotno vlekla k tlom, je znova začel iskati svojo delovno zavest.

Najprej je začel poizvedovati pri prijateljih:

»Ste kaj videli mojo delovno zavest?«

»Mi?«, so se čudili.

»Vi!, je odgovoril človek.

»Nel mi je že dolgo nismo videli!«

Človek se je napatil v oglašni oddelke in oddal takle oglas, ki je naslednjega dne izšel v dnevniku:

»Izgubila se je moja delovna zavest; kdor bi kaj vedel o njej, naj, prosim, sporoči na naslov: Človek z izgubljenim delovno zavestjo!« Toda nihče ni odgovoril na oglas; ob njem se je sicer dosti ljudi spomnilo, da so tudi sami brez delovne zavesti, a kako naj bi našli tujo, če še tega niso vedeli, kam se jim je zmuznila lastna.

Ko je tako dolgo zaman čakal na radostno vest, da se je njegova delovna zavest našla, se mu je utrnula misel, da bi nemara lahko kupil novo v največji veleblagovnici, kjer je dobiti vse od ptičjega mleka do majhnih satelitov.

Najprej je vprašal pri kozmetiki: »Imate morda kaj delovne zavesti?« »Je to nov socialistični parfum?« je žgolela dišeča, naličena prodajalka.

»Ne,« je odgovoril človek in, ko ni bilo delovne zavesti niti med kremami, ličili in umetnimi nohti, odšel naprej. Ustavil se je pri metrskem blagu.

»Imate morda kaj delovne zavesti?« »Ne razumem, kaj hočete reči, je rekel posloven prodajalec, »mi prodajamo kamgarn, svilo, diolen, za artikel delovna zavest še nisem slišal.«

Človek pa ni obupal. Poskusil je pri intimnem perilu, saj si je mislil, tudi takšna zavest je pravzaprav nekaj intimnega.

»Imate morda kaj delovne zavesti?«, je vprašal prodajalko, ki je zavijala prosojno kombinežo.«

»Ne, imamo kombineže in modrčke št. 1, 2, 3, 4, 5, celo 6, delovne zavesti v takšnih številkah pa nimamo.«

Človek je bil sicer razočaran, a se je tolažil, češ, veleblagovnica ima še dosti od delkov.

A ko je ni našel med stepalniki, preprogami, kristalom, gumbi, krznom, toasterji, zabavno elektroniko, ploščami in začimbami, se je zgrevan ustavil pri otroških igračah.

»Imate kaj delovne zavesti?«, je ves hripav vprašal prodajalko.

»Imamo«, je povsem samozavestno rekla prodajalka.

»Hočete veliko, majhno, takšno, ki govori »delaj, delaj« ali takšno, ki celo poje pesmico:«

»brez dela ni jela, je prazna škodela...«

Človek je premišljeval. Pesmica mu je bila neznanstvo vseh, tako poskočna je bila, pa vseeno preglasna. Vsi bi takoj vedeli, da ima kupljeno zavest in pravzaprav je bila predraga. Pokazal je na najmanjšo, ki je bila podobna nekakšni žogici, lepo pisana, na tapkastih nožicah in s ključem v trebuščku in s komaj čitljivimi črkami na prsih: DELOVNA ZAVEST.

Človek je prodajalki dal kovance in ves srečen sprejel igračko, s katero bo spet dosegel službo in zadovoljstvo in uspeh in ugled in še to in še ono...

Stlačil je igračko v žep in jo navijal vso pot do doma. Čutil je, kako zavzeto se vrti in nenehno marljivo miga in kar predstavljal si je že, kako se bo tudi sam tako poskočno lotil dela. Vso pot do doma je bil srečen. Ko pa je doma malo delovno zavest položil na mizo in jo navil, ni več poskakovala in se vrtela. Stala je mirno ko kip.

Človek je navijal in navijal, delovna zavest pa se ni in ni hotela zganiti. Nazadnje jo je srdito treščil ob tla. Delovna zavest se je razbila, iz zlomljenega peresca pa je padel lectov srček z napisom: »V meni je ni, v tebi tiči!«

Človek je zgrbančil čelo in poskušal razvozlati napis na srčku. Kdo ve, mogoče ga je razvozljaj, mogoče pa še zmeraj išče po svetu svojo delovno zavest...

Pariška pomlad

Čeprav je bila v Parizu komajda pomlad, so pariške ulice že dajale vtis poletja. Iz neskončne vrste velikih izložbenih oken so gledale lutke, oblečene v nežne poletne modele in vabile Parižanke, da si že v muhastem aprilskem vremenu omislijo poletno garderobo.

In kaj bodo nosile Parižanke v letošnjem poletju? Nič takšnega, česar bi si z malo okusa in smisla za barve ne mogle ukrojiti tudi me same iz materialov, ki jih dobimo pri nas.

Moda je letos zelo ženska, včasih nežna, včasih športno udobna. Moderna so bogato zvončasta krila, ki so lahko sešita iz vseh vrst blaga. Športno dnevno krilo je iz grobega platna ali črtastega žameta in ima velike našite žepce ter se odpenja po vsej dolžini. Poleg enobarvnega krila je v modi rožasto krilo iz mehko padajočih svilnatih materialov, posuto z drobnimi šopki. Krilo je zelo bogato zvončasto krojeno in sega pod koleno. Koleno je letos vedno pokrito in mini krilo je postalo že zgodovina.

H krilom ponujajo v pastelnih barvah dekorirane izložbe še najrazličnejše puloverje z luknjičastimi vzorci in bluze z drobnimi potiskanimi cveticami. Hlače so bolj redke, še vedno ravno krojene in namenjene predvsem za izlete.

S krilom se je vrnila tudi obleka. Nadvse preprosta je in ima srajčni ovratnik ali fazono. Barve vzorcev so nežne, pastelne. Na svetli drap osnovi so natisnjene cvetice v roza, prašno zeleni ali svetlo modri barvi.

In še nekaj dodatkov: Na glavi slamnik iz naravne sla-

me, okrašen s šopkom umetnega cvetja. Zelo velika očala s prozornimi plastičnimi okvirji in s steklom, ki prehaja od temne do svetle barve. Uhani so veliki, ogrlice v barvi obleke, zapetnice pa okrogle in zelo široke. Pasovi

so ozki ali pa mehki in široki. V modi so čevlji z visoko, bolj tanko peto in s tankim podplatom. Torbice so mehke v barvi čevljev in jih nosijo pod roko.

Vesna Gaberščik-Ilgó

Priučevanje

V mesecu juliju 1973 smo v našem podjetju organizirali oddelke za priučevanje. Namen tega oddelka je, priučiti vsakega novince za določeno delo in pa preusmeriti delavce na druga delovna mesta, če to zahtevajo potrebe proizvodnje. Že takoj julija smo preusmerili precejšnje število žensk iz pletilnice v šivalnico, ker je bila ukinjena četrta izmena v pletilnici. V oddelku so bile dva meseca. Učile pa so se veržikanja in pa šivanja na owerlock in na siger stroju. Seminar je potekal natanko po že vnaprej pripravljenem programu. Najprej so se delavke seznanile s strojem, nato so se priučevale na neuporabnih miniaturnih in šele nazadnje na normalnih kosih. Med seminarjem so se seznanile še s kvaliteto, z načinom izračuna normativa, HTV-predpisi in pa obračunskim listom osebnega dohodka. Vsa ta predavanja smo organizirali v sklopu s strokovnimi službami. Tako smo organizirali še seminar za vajence naše organizacije združenega dela, prav zdaj pa poteka seminar v TOZD Proizvodnja pletenja Nova Gorica. Po tem seminarju pa bomo organizirali še seminar za naše delavke iz pletilnice, kjer bo sčasoma ukinjeno nočno delo žena.

Mislím, da je to zelo velik napredek oziroma pridobitev za organizacijo združenega dela in nas same. Če naštem samo nekaj prednosti takega seminarja oziroma priučevanja:

— vsak delavec natanko spozna stroj in pa delo,

— uči se sistematsko in pod stalnim nadzorstvom, šele nato na dobrih kosih,

— uči se na miniaturnih,

— dobi odgovor na vsako vprašanje, ki ga zanima ali pa v primeru, če česa ne ve.

Lahko bi še naštevali, vendar naj povem le še to, da ves material za šivanje, oziroma učenje dobimo iz pletilnice kot uporabni odpadki. Iz tega ukrojimo otroške puloverje, jopice, krila, hlače in zelo pazimo, da so izdelki mimo neoporečne izdelave tudi prijetni za oko.

Ker pa je tega uporabnega odpadka zelo veliko, smo sprejeli v naš oddelke še nekaj starejših delavk iz proizvodnje, ki naredijo vsak posamezni kos od prve do zadnje faze, to je od krojenja, šivanja, zlaganja, adjustiranja do pakiranja. Tako oddamo vsak mesec v skladišče približno tisoč otroških komadov.

Marjeta Žvan

Modne lastovke v Firencah

Po ogledu nekaj italijanskih sejmov in revij, na katerih je bilo jasno čutiti, kakšna bo letošnja moda in njene barve, kjer smo presojali, kaj bo primerno za nas in primerjali modne tokove z vtisi v lastni ustvarjalni skicirki, sem se namenila, da vas seznanim s tistim, kar je izvirno in zanimivo in s tistim, kar bomo lahko s pridom nosile tudi pri nas.

Če se torej sprehodimo po italijanskih ulicah med »živimi« modelji in tistimi za šipami izložb, postane očitno, naj bi bila ženska letos elegantna, ljubka in šarmanтна.

Letošnja moda je za spremembo od prejšnjih mini kril in fantovskih, nepoudarjenih linij izbrala bolj žensko obliko.

Moderna je plavajoča linija s poudarjenimi rameni in oprijetim zgornjim delom. Spet bodo prišle na svoj račun ženske z lepim dekoltejem, ki bo včasih segal prav

do pasu (kar si me seveda lahko privoščimo le na počitnicah). Spremljale ga bodo rute ali šali iz istega nežnega materiala. Kot modni dodatek si bodo ob izrez ali na rever pripete velik cvet ali šopek v ustrezajoči barvi, ki bo še bolj poudaril nežno silhueto.

V Firencah so se vsi močno ogreli za obleke in krila, ki vedno pokrivajo koleno, pogosto pa segajo do sredine meč. V Italiji so v prvih modnih vrstah letos posebno urezana zvončasta krila, v štiri ali več pol. Manj je ravnih kril s posebno vštiti žepi na bokih, lahko pa se spredaj zapenjajo z velikimi gumbi, ki so tudi ena izmed posebnosti letošnje mode.

Kaj pa bluze, ki jih tako rade nosimo? (Z veseljem smo letos ugotovili, da jih prodajajo tudi v naših trgovinah!) Se vedno so zelo priljubljene, toda po lepo urejenih izložbah so v barvi natančno usklajene s preostalo garderobo. Najdemo takšne, ki imajo enak vzorec kot krilo, le da je redkejši ali pomanjšan, ali pa gladke v barvi krila in jopice v svetlejšem ali temnejšem odtenku. (Tu pa izbira v naših trgovinah na žalost odpove.)

Prav tako kot Italijanke bomo tudi me nosile srajčne obleke, ki so letos priljubljene tudi povsod drugod. So iz lahkega svilenega ali bombažnega blaga s potiskanimi majhnimi rožicami ali geometričnimi liki, nosi pa jih lahko mlado dekle ali zrela ženska. Namesto ovratnika imajo dostikrat veliko pentljo. K takšnim oblekam bomo oblekle jopico brez ovratnika v enem izmed barvnih odtenkov v obleki. Velikokrat se v tej jopici pojavi v borduri povečan vzorec obleke ali pa samo črtice v ustrezajočih barvah.

V letošnji modi zavzemajo pomembno mesto pletenine. Srečujemo jih kot samostojne komplete in v veliki meri kot sestavne dele kompletov. V letošnji pomladi, pa tudi še prihodnje jesen bodo moderne ohlapne jopice, ki se

brezhibno skladajo z barvo in vzorcem krila in bluze. Večina jopic in puloverjev ima V izrez, ki ga lahko krasi še kompakten ovratnik. Priljubljeni so tudi žakardni ali enobarvni puloverji, ki se zapenjajo in imajo srajčni ovratnik. Tudi pri pleteninah kot pri ostalih materialih srečamo ljubke kombinacije s čipkastimi vložki in azurji. Pletenine pa imajo seveda še to prednost, da lahko koketirajo z luknjicami.

Še enkrat bi poudarila, da tako v Firencah kot tudi drugod po svetu pripisujejo veliko važnost skladnosti barv. V istih barvnih odtenkih so

lepo urejene velike in majhne izložbe, kjer je najti vse, obleko, pulover, šopek umetnega cvetja in bluzo, celo čevlje, pas in torbico.

Letos te izložbe privabljajo kupce v nežnih pastelnih tonih zabrisano zelene, modre, peščene in drap barve, breskvino rožnate, ki ji ponekod dodajajo še umirjeno višnjevo barvo jajčevcev. Nasploh je v letošnjem poletju veliko kombinacij druge v drugo prelivajočih se barv.

Nova moda je torej razgibana, ljubi mehko, gibanje in živahne, elegantne linije.

Maruša Černilec

Poročili so se:

Ferjan Danica — krojilja
Tasič Branislava — likarica
Novoporočenkama naše iskrene čestitke!

Rodili so se:

Demšar Silvi — dvojčka, deček in deklica
Vilfan Rezki — deklica
Skofic Boži — deček
Resman Mariji — deček
Kavar Antonu — deklica
Srečnim mamicam in očkom iskreno čestitamo!

GIBANJE DELOVNE SILE:

April:
Sprejemi:
Benič Vika, Doplihar Vida, Maurič Agata, Markovič Laura, Podgornik Lojzka, Glešič Kunšič Zvonko, cotton pletilec, Sitar Peter, kuhar

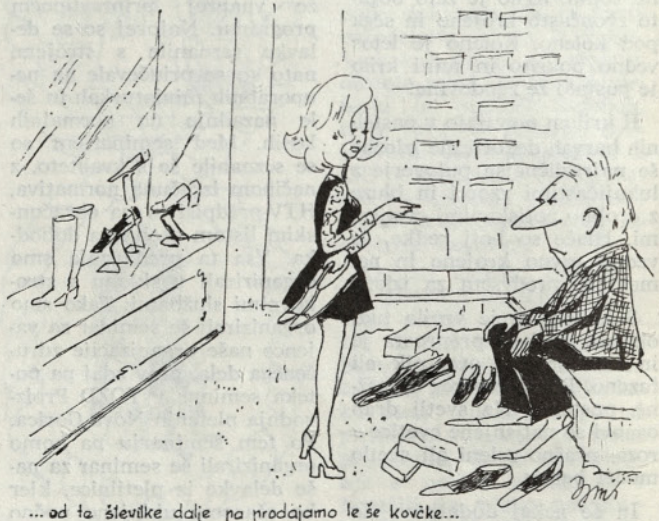
SREBRNA DEKLETA

Bronasti senior — Legat Jurij

Na Občinskem sindikalnem prvenstvu v veleslalomu, ki je bilo 21. aprila na Vrščicu in se ga je udeležilo 90 tekmovalcev iz 17 kolektivov, so naši smučarji dosegli še zadnje uspehe ob izteku letošnje smučarske sezone.

Ženska ekipa v postavi Marija Praprotnik, Francka Pretnar, Polonca Cvenkelj in Francka Brejc je drzno prislučala pokal in osvojila drugo mesto. V skupni ekipni uvrstitvi smo zasedli tretje mesto in prejeli diplomu, tretje mesto v skupini moških nad petinštirideset let in bronasto kolajno pa je prejel Jurij Legat.

...od te številk dalje pa prodajamo le še kovčke...

Zdenka — vse NK delavke, sprejete na priučevanje v šivalnico obrata v Novi Gorici.

Prenehanje:
Felc Irena — verižkarica,
Radon Brigita — krojilja,
Podjed dipl. oec. Franc — vodja ekonomsko-rač. sektorja.

30. april — stanje zaposlenih v OZD Almira Radovljica — 690.

Rešitev nagradne križanke št. 1

Prva nagrada 100,00 din — Kranjc Marija (TOZD Proizvodnja pletenin Nova Gorica)

Druga nagrada 70,00 din — Ferjan Mimi

Tretja nagrada 50,00 din — Mihela Gosnik
Četrta nagrada 30,00 din — Cilka Kocijančič.

Srečnim reševalcem iskreno čestitamo!

SPOMLADANSKA PRODAJA

S pravočasno prodajo izdelkov za sezono pomlad—poletje, s pravočasno izgotovitvijo, s hitro odpremo iz skladišča kupcem in z dobro izbranimi modeli, smo uspeli realizirati plan prodaje za prve štiri mesece.

V mesecu aprilu pa smo plan prodaje celo presegli, saj je znašal kar 125 odstotkov.

Nadvse pomembno pa je, da smo s pravočasno dobavo zadovoljili kupce in potrošnike iz vse države, ki so jih letos navdušili predvsem izdelki iz berylla in bambaža ter živahne barve jerseyja s puloverji v istem barvnem odtenku. M. Š.

Elda, eden med najbolj uspešnimi letošnjimi modeli

UREDNIŠKI ODBOR:

Zlato Kavčič, Milka Blažič, Zoran Bulut, Janez Grm, Maruša Černilec, Katja Kos, Brigita Ropret, Mila Mežek, Bosiljka Vidič, Valentin Pintar, Tatjana Bratuša, Peter Vengar

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA: Alenka Bolč-Vrabc

TISK: Gorenjski tisk, Kranj